

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci stěžovatelky **O. o. p. s. p. o. p. N. p. ú.**, za účasti: **1) Národního památkového ústavu**, se sídlem v Praze 1, Valdštejnské nám. 3, a **2) Ministerstva kultury**, se sídlem v Praze 1, Maltézské nám. 1, v řízení o kasační stížnosti podané proti výroku II. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 3. 2007, č. j. 9 Ca 20/2006 – 37,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost směřující proti výroku II. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 3. 2007, č. j. 9 Ca 20/2006 – 37, **s e z a m í t á.**
- II.** Žádost stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce ze dne 25. 3. 2007 pro řízení o kasační stížnosti **s e o d m í t á.**
- III.** Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností, která byla Nejvyššímu správnímu soudu předložena k rozhodnutí dne 21. 5. 2007, **O. o. p. s. p. o. p. N. p. ú.** (dále jen „stěžovatelka“) napadla výrok II. v záhlaví označeného usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým jí byl ustanoven zástupce Mgr. Pavel Batěk, advokát se sídlem v Praze 7, Kamenická 656/56, pobočka v Olomouci, Třída Svornosti 57, a to v souvislosti s podanou žalobou, kterou se domáhala zrušení fiktivních rozhodnutí žalovaných – v tomto řízení účastníků řízení označených v záhlaví pod body 1) a 2) – vydaných podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Toliko pro úplnost je třeba

poznámenat, že výrokem I. v záhlaví označeného usnesení městského soudu bylo stěžovatelce přiznáno osvobození od soudních poplatků pro předmětné řízení o žalobě.

Napadeným usnesením městský soud vyhověl žádosti žalobkyně – stěžovatelky – a v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jí přiznal osvobození od soudních poplatků, neboť doložila potvrzení o svých majetkových poměrech, z něhož vyplývá, že není podnikatelským subjektem, nemá žádné příjmy ani žádný movitý nebo nemovitý majetek. Dále se v napadeném usnesení městský soud zabýval návrhem stěžovatelky na ustanovení zástupce, kterému rovněž vyhověl, a to v návaznosti na ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. Poukázal přitom na to, že stěžovatelka splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, tedy první z předpokladů pro ustanovení zástupce. Současně uvedl, že vzhledem k tomu, že podaná žaloba směřuje proti fiktivním rozhodnutím žalovaných a z jejího obsahu je zřejmé, že stěžovatelka nemá kvalifikované právní povědomí o charakteru požadované informace a dle alternativního petitu žaloby ani o tom, který správní orgán rozhodl v posledním stupni a je tak v tomto řízení pasivně legitimován, je městský soud toho názoru, že v daném případě je splněna i druhá podmínka pro ustanovení zástupce, neboť je ho třeba k ochraně práv žalobkyně – stěžovatelky.

Stěžovatelka uvedla, že proti výroku napadeného usnesení městského soudu, kterým jí byl ustanoven zástupce, podává kasační stížnost podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť má za to, že v daném případě nemůže soud rozhodnout bez návrhu. Domnívá se proto, že ji měl městský soud poučit o možnosti požádat o ustanovení zástupce, nikoli však rozhodnout o jejích právech bez návrhu. Současně se stěžovatelka ohradila proti názoru městského soudu, že nemá „kvalifikované právní povědomí“ a uvedla, že má k dispozici dostatek judikatury z rozhodovací činnosti správních soudů k aplikaci zákona č. 106/1999 Sb. a že může odpovědně prohlásit, že především samy správní soudy nemají jasno, a to nejen v otázce co vše lze pokládat za informaci ve smyslu citovaného zákona, ale dokonce ani v elementárních procesních otázkách. Stejně tak podle názoru stěžovatelky správní soudy nemají jasno o tom, kdo je v předmětné věci odvolacím orgánem a tudíž pasivně legitimovaným, neboť senáty městského soudu v této otázce postupují rozdílně a precedentní judikát Nejvyššího správního soudu není dosud k dispozici. V návaznosti na to se stěžovatelka ohradila rovněž proti stanovisku městského soudu k jejímu alternativnímu petitu a závěrem shrnula, že příčinou toho, co městský soud nazývá jejím „nedostatečným právním povědomím“, jsou zásadní rozpory (nejednotnost) v rozhodovací činnosti správních soudů.

Vyjádření účastníků řízení ke kasační stížnosti nebyla vyžadována s ohledem na obsah kasační stížnosti, která se týká ustanovení zástupce stěžovatelky v dosud neskončeném řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas a že jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatelka pro řízení o kasační stížnosti není zastoupena (§ 105 odst. 2 s. ř. s.) a také nezaplatila soudní poplatek stanovený pro toto soudní řízení. Nesplnění této povinnosti však nelze považovat za překážku, jež by bránila posouzení kasační stížnosti a vydání meritorního rozhodnutí, neboť s ohledem na povahu rozhodnutí, proti němuž kasační stížnost směřuje, by trvání na splnění poplatkové povinnosti ze strany stěžovatelky, jakož i na jejím povinném zastoupení, znamenalo pouze řetězení řešeného problému, které by ve svém důsledku popíralo smysl samotného řízení, jehož předmětem je posouzení zákonnosti napadeného usnesení městského soudu, který se v rámci řízení

o žalobě zabýval právě těmito otázkami, tedy osvobozením žalobkyně – stěžovatelky – od soudního poplatku a ustanovením jejího zástupce (srov. rozsudek ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 – 41, publikovaný pod č. 486/2005 Sb. NSS, www.nssoud.cz, a rozsudek ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 – 77, www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud proto po zvážení všech okolností přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a žádost stěžovatelky o osvobození od soudního poplatku a o ustanovení zástupce ze dne 25. 3. 2007 pro řízení o kasační stížnosti pro nadbytečnost odmítl.

Kasační stížnost není důvodná.

Podle ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

Podle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.

Z předloženého soudního spisu vyplynulo, že žaloba stěžovatelky ze dne 30. 1. 2006, sp. zn. 23/2006, byla městskému soudu podána ve třech vyhotoveních, včetně příloh, jejichž součástí byla i žádost ze dne 30. 1. 2006, sp. zn. 24/2006, označená jako: „*žádost o osvobození od povinnosti platit soudní poplatek podle § 36 odst. 3 s. ř. s.*“ a „*žádost o ustanovení právního zástupce podle § 35 odst. 7 s. ř. s.*“, jakož i vyplněný formulář: S – (o. s. ř. 060 – potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech k žádosti o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce). Touto žádostí se stěžovatelka obrátila na městský soud s tím, aby ji osvobodil od povinnosti platit soudní poplatek, a to z důvodu její finanční situace. Uvedla přitom, že nemá vytvořeny základní podmínky ke své činnosti a že se v současné době žalobami podanými u Obvodního soudu pro Prahu 1 domáhá plnění povinnosti ze strany zaměstnavatele Národního památkového ústavu, který svým postupem navodil stav, kdy je stěžovatelka nucena hradit z vlastních zdrojů i ty náklady, které je ze zákona povinen hradit zaměstnavatel. V závěru své žádosti stěžovatelka výslovně uvedla, že vyhoví-li městský soud jejímu návrhu na osvobození od soudního poplatku, žádá o ustanovení právního zástupce k ochraně svých práv.

Při konfrontaci těchto skutkových okolností se shora uvedeným pozitivním právem je tedy zřejmé, že stěžovatelka podala nejen žádost o osvobození od soudního poplatku, ale také návrh na ustanovení zástupce, jemuž bylo městským soudem vyhověno, a proto námitky stěžovatelky postavené na tom, že soud nemůže o ustanovení zástupce rozhodnout bez návrhu, nemohou obstát. Ze soudního spisu je totiž zřejmé, že předmětný návrh na ustanovení zástupce byl stěžovatelkou podán a za situace, kdy mu bylo ze strany městského soudu vyhověno, nemohla být stěžovatelka žádným způsobem zkrácena na svých právech.

Na tomto závěru nic nemění ani další námitky stěžovatelky směřující výhradně proti důvodům, o které městský soud opřel své usnesení ve vztahu k výroku II. o ustanovení

zástupce. V této souvislosti Nejvyšší správní soud pouze na okraj připomíná svoji nejnovější judikaturu, dle které je ve věci správní žaloby proti fiktivním rozhodnutím žalovaných Národního památkového ústavu a Ministerstva kultury pasivně legitimovaným odvolacím orgánem Ministerstvo kultury, neboť je orgánem nadřazeným Národnímu památkovému ústavu; blíže viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 28/2007 - 77, a č. j. 9 As 29/2007 – 71, v nejbližší době dostupné na www.nssoud.cz, vycházející z povahy činnosti Národního památkového ústavu, jakožto odborné organizace státní památkové péče, která podle ustanovení § 32 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, vytváří odborné „servisní“ zázemí Ministerstvu kultury, ale i jiným subjektům a vykonává činnosti podle potřeby tohoto ministerstva v intencích jeho odpovědnosti jako ústředního orgánu státní správy pro kulturní památky.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s., neboť neúspěšné stěžovatelce náhrada nákladů řízení nepřísluší a účastníci řízení nárok na náhradu řízení neuplatnili a ani ze soudního spisu nevyplynulo, že by jim nějaké náklady řízení v souvislosti s řízením o kasační stížnosti vznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. října 2007

JUDr. Radan Malík
předseda senátu